

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Kladno, 5. května 1870

5. května 1870, 272 01 Kladno

Identifikátor: 600 002 209

Zřizovatel: Školský úřad Kladno, Víta Nejedlého 1575, 272 01 Kladno

Školský úřad: Kladno, Víta Nejedlého 1575, 272 01 Kladno

Termín konání orientační inspekce: 31. října - 3. listopadu 2000

Čj.	010 1451/00 - 5104
Signatura	ob3ku250

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola vstoupila do právní subjektivity 1. ledna 1998 a podle nejnovějšího rozhodnutí MŠMT ČR je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1998 pod čj. 11 178/99-21. Výuka je organizována v jednotlivých oborech podle učebních plánů č. 1 - 43 schválených MŠMT ČR pod čj. 18. 418/95 s účinností od 1. září 1995. Obsah učiva se řídí platnými učebními osnovami.

Škola poskytuje výuku předmětů ve čtyřech studijních oborech - hudebním (HO), literárně-dramatickém (LDO), tanečním (TO) a výtvarném (VO). Plánovaná kapacita je 1 100 žáků, v tomto roce vykazuje škola 802 žáků. Z toho v ročníku přípravném je evidováno 77 žáků, ve studiu pro dospělé 4 nevýdělečně činní žáci, na oddělení tanečním 104 žáků, na oddělení výtvarném 84 žáků, literárně dramatickém 50 žáků. Hudební individuální výuku navštěvuje 547 žáků, kolektivní 17 žáků. Nejvyšší školné je u hudebního oboru s individuální výukou, které činí 260,- Kč měsíčně. Placení příspěvků na školné je prováděno pololetně.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky výuky

Personální podmínky

Na škole, kde je 69 tříd a 33 vyhovujících učeben, působí včetně ředitele a dvou zástupkyň celkem 35 učitelů. V hudebním oboru nesplňují odbornou způsobilost tři učitelé (Sborový zpěv, Pěvecká hlasová výchova, Hra na klavír), pedagogickou způsobilost nesplňují vedle jedné vyučující Hry na housle i dvě učitelky výtvarného oboru.

Technicko-hospodářskou činnost zajišťuje hospodářka, dvě uklízečky a vrátný s odpolední službou.

Materiálně-technické podmínky

Základní umělecká škola sídlí na adrese 272 01 Kladno, 5. května 1870 v části objektu Střední odborné školy, Středního odborného učiliště a Učiliště. Odloučené pracoviště má na adrese 272 00 Kladno, J. Hory 1596 v budově, která je majetkem ŠÚ Kladno. Po rekonstrukci této budovy, na kterou již byly vyčleněny potřebné investice, zde zvažuje vedení školy soustředit individuální výuku a přesunout sem i řídicí aparát.

Administrativa školy má základní potřebné technické zabezpečení: starší kopírku, video přehrávač s televizorem, fax, 1 PC pro kancelářské potřeby a 1 PC na psaní a tisknutí notového materiálu, které se souhlasem ředitele má zástupce ředitele školy doma a využívá jej ke zpracovávání zadaných úkolů.

Nástrojové vybavení tříd je převážně tuzemské výroby, pro provoz tohoto typu školského zařízení je jak co do kvantity, tak i kvality dostačující. Nástroje procházejí dle potřeby pravidelnou údržbou, v posledních dvou letech byly zakoupeny vedle flétny i 2 keyboardy firmy Yamaha, nástroje vývojově lepší řady s označením PSR 420, podobně jako velmi kvalitní Casio WK 1 200 MIDI. Notový archiv je dostačující, slouží individuální a skupinové výuce na jednotlivých odděleních, odbornou hudební literaturu a audio nahrávky využívá především Hudební nauka.

Prostorové podmínky a dodržování psychohygienických zásad

Psychohygienickým zásadám plně neodpovídají podmínky v učebně předmětu Hudební nauka. Třída je pro výuku tohoto skupinového předmětu poměrně malá a výuka vzhledem k vyššímu počtu žáků (viz Kontrolní mechanismy - nedodržení počtu žáků podle učebního plánu) probíhá ve značně stísněných podmínkách. Škola nemá momentálně prostorové podmínky pro zřízení knihovny. Malý sál má dobrý klavír, je skromně, ale funkčně zařízen. Slouží nejenom pro výuku Sborového zpěvu, ale pořádají se zde rovněž i interní přehrávky a menší vystoupení. Pro veřejné komorní koncerty využívá škola prostor v městské knihovně a v 10. ZŠ Kladno. Větší koncerty se uskutečňují v aule gymnázia, kde ZUŠ vystupuje a podílí se i na společných akademiích. Další učebny sledovaných předmětů odpovídaly svou velikostí potřebám jednotlivých oborů, ovšem jejich vnitřní úprava je skromná, více účelová než estetická (nesourodý nábytek, na podlaze ústřížky koberců a opotřebovaná lina, zašlá malba). Tam, kde si učební prostředí spoluvytvářejí učitelé působí třídy příznivým dojmem. Rovněž práce žáků výtvarného oboru umístěné v prostorách školy se podílejí na atmosféře tříd i společných prostor školy. Učebny i sociální zařízení jsou udržovány v čistotě.

Řešení vhodných prostor pro výuku rekonstrukcí objektu odloučeného pracoviště svědčí o snaze a úsilí vedení školy vytvářet co nejlepší podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě 29 hospitací v hodinách hudebního oboru v předmětech: Hra na klavír (5), Pěvecká hlasová výchova (3), Sborový zpěv (2), Hudební nauka (2) a Hra na zobcovou flétnu (4), Hra na kytaru (3), Hra na housle a violoncello (6), Hra na elektronické klávesové nástroje (4).

Hudební obor

Hra na klavír

Výuka předmětu byla sledována v pěti vyučovacích hodinách u čtyř učitelek. Tři z nich mají příslušnou pedagogickou i odbornou způsobilost. Čtvrtá vyučující je však bez odborné způsobilosti a tato skutečnost ovlivňuje kvalitu i výsledky její výuky.

Množství informací, jejich výběr a způsob podání bylo v hodinách tří vyučujících s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí přiměřené náročnosti probírané látky i schopnostem, věku a individuálním možностям i míře nadání každého jednotlivého žáka. Učitelky mají vypracovány studijní plány žáků, které obsahují kromě technických cvičení, etud a přednesových skladeb i vzdělávací cíle, kterých chtějí se žákem dosáhnout. Sledují, na co žáci z předchozích hodin navazují, využívají osvědčených vyučovacích metod, zohledňují různé umělecké styly a žánry, předvádějí žákům požadované. Studijní literatura je s ohledem na specifické individuální předpoklady každého jednotlivého žáka doplňována i díly rozličného žánrového zaměření z děl naší i zahraniční provenience.

Výsledky učení jsou průběžně vyhodnocovány, hodnocení výkonů žáků je prováděno objektivně a reálně, je pedagogy zdůvodněno. Jsou respektovány individuální dispozice žáků, je oceňována píle i dosažený pokrok, hodnocení je prováděno převážně pozitivním směrem tak, aby byl zájem žáků o hru na nástroj povzbuzen. Při zvládnutí nových problémů klavírní techniky si učitelky ověřují, zda žáci vše požadované plně pochopili. Zdůrazňována je

nezbytnost vlastní pravidelné domácí přípravy a schopnost žáků kontrolovat nedostatky ve své klavírní hře.

Komunikace je založena na vzájemné důvěře, přístup vyučujících k žákům je přátelský a vlídný, nevyklučuje však náročnost a kritičnost.

Výuka čtvrté učitelky, která nemá k výuce klavírní hry odbornou způsobilost, je touto skutečností citelně poznamenána. Studijní plány žáků má vypracovány jen formálně a téměř bez konkrétních údajů, výukové cíle nejsou stanoveny. Sledované hodiny jsou převážně jen opravováním chyb a mentorováním. Učitelka sama žákům ani jednou nepředvede, jak má správná interpretace studované skladby vypadat. Žáci potom ovšem nejsou klavírní hrou vyučující inspirováni a následná motivace k vlastní nápodobě slyšené kvalitní hry zcela chybí.

Úroveň hry žáků ve sledovaných hodinách svědčila o tom, že nejsou důsledně plněny požadavky učebních osnov - ve 3. a 4.ročníku I. stupně základního studia jsou hrána technická cvičení, etudy a přednesové skladby na úrovni začátku 2. ročníku. Hodnocení výkonu žáků jak v třídních knihách, tak i v žakovských knížkách neodpovídá skutečnosti. Učitelka také neopravuje správné postavení rukou a celkové držení těla při hře. Výrazová stránka klavírní hry je rovněž opomíjena.

Na požádání inspekce byl ředitel školy přítomen vyučovací hodině 4. ročníku. Žákyně nebyla schopna zahrát ve velmi pomalém tempu bezchybně stupnici D dur (základní technické prvky a návyky s přípravou podkladu palce neměla vůbec osvojeny). Zařazení a kvalita interpretace etudy č. 101 klavírní školy BGS a jednoduché přednesové skladby E. Suchoně jen potvrdila nezvládnutí technických dovedností, látky a klavírní literatury požadované ve 4. ročníku. Na závěr vyučování provedl ředitel školy rozbor vyučovací hodiny a zjistil naprosto tytéž nedostatky jako ČŠI.

Pozitivem je, že celkový přístup učitelky k dětem je vlídný, nedovede v nich však vzbudit skutečné zaujetí a zájem o hru na nástroj.

Výuka Hry na klavír je inspekcí celkově hodnocena jako velmi dobrá. Nedostatky byly shledány pouze u jediné učitelky, která nemá odbornou způsobilost k výuce předmětu.

Pěvecká hlasová výchova

Předmět byl sledován ve třech vyučovacích hodinách u dvou učitelek s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí a dlouholetou pedagogickou praxí.

Na struktuře hodin obou učitelek je znát pedagogická zkušenost. Po nezbytných dechových cvičeních následuje důkladné rozezpívání, které zohledňuje momentální hlasové možnosti každého jednotlivého žáka. Obě učitelky věnují této části výuky náležitou pozornost, protože jako odbornice vědí, jaký vliv mají práce s dechem a fundovaně prováděná hlasová cvičení na celkovou úroveň pěvecké techniky i na rozšíření hlasového rozsahu. Jak při hlasových cvičeních, tak při interpretaci lidových písní i dalších vokálních skladeb je sledováno správné zacházení s hlasem bez zbytečného forsírování. Opomíjeno není rovněž posazování hlasů do rezonance, uvolňování úst, čistota intonace, vyrovnávání různých vokálů, kvalita a srozumitelnost dikce i celkově uvolněný a přirozený hlasový projev. Jedna z učitelek úspěšně využívá svých vlastních dlouholetých uměleckých zkušeností k obohacení a zkvalitnění metodické i odborné stránky výuky. Repertoár je vhodně zvolen s ohledem na hlasové možnosti každého jednotlivce. Zvláštní pozornost je věnována pěvecky problematickým místům.

Organizování hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům. Žáci jsou mj. seznamováni s nezbytnými vědomostmi z oblasti hlasové hygieny, tzn. také se správným zacházením s hlasem i v indispozici. Vyučovací čas je naprosto využit.

Při hodnocení jsou plně respektovány individuální předpoklady každého jednotlivého žáka. Obě učitelky dovedou žáky získat pro soustavné kultivování lidského hlasu, k uvědomění si skutečnosti, že krásný zpěv je nejpůsobivějším hudebním projevem člověka.

Komunikace se pohybuje na přátelské bázi při zachování náročnosti. Atmosféra v hodinách je příjemná a čínorodá.

Výuka předmětu je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Sborový zpěv

Výuku Sborového zpěvu zajišťuje ve škole její ředitel, který nemá pro tento předmět odbornou způsobilost. Vyučování bylo sledováno ve dvouhodinové zkoušce sboru, která probíhala v prostorném koncertním sále školy.

Složení sboru tvoří dívky v širokém věkovém spektru od pěti do sedmnácti let. Předmět Sborový zpěv je však učebními plány určen pro žáky od sedmi let (viz též Kontrolní mechanismy).

Rozezpívání sboru je jen krátké (pouze dvě hlasová cvičení), chybí důraz na hluboké nádechy i diferenciaci specifických hlasových možností a požadavků jednotlivých skupin hlasů. Repertoár na vánoční vystoupení je svou hlasovou polohou vhodný pro starší žáčky. Menší děti (z nichž některé neumějí ještě číst) zpívají první hlas. Vyšší polohy jsou však pro tuto věkovou kategorii nevhodné (a pro ještě malý hlasový rozsah i nebezpečné), většina těchto malých dětí také neví nic o elementárních hlasových dovednostech - tj. např. uvolnění úst, pravidelné nádechy, srozumitelná a kultivovaná dikce ad.

Učitel nenechá děti nikdy forsírovat, vede žáky k jemnému způsobu zpěvu, sleduje intonační nepřesnosti v jednotlivých hlasech, pracuje zvláště s jednotlivými hlasovými skupinami. Výuka je po stránce muzikální vedena zasvěceně, učitel výborně doprovází na klavír, citelně však chybí odborný hlasový poradce sboru, který by kvalifikovaně prováděl hlasovou výchovu sborových zpěváků a pravidelně na zkouškách sledoval pěveckou stránku sboru. Nezbytností je rovněž rozdělení sboru na přípravku a na sbor starších žáků, kteří jsou hlasově i muzikálně vyspělejší.

Vztahy mezi učitelem a žáky jsou pozitivní, v hodinách vládne přátelská atmosféra, komunikace je založena na vzájemné důvěře.

Výuka Sborového zpěvu je hodnocena jako průměrná.

Hudební nauka

Výuka tohoto skupinového předmětu je ve škole svěřena jedinému učiteli, který je výraznou pedagogickou osobností. Prostor učebny Hudební nauky je stísněný (viz Prostorové podmínky), což má bezesporu při zcela naplněné třídě a v několika případech i při přeplněných třídách (viz Kontrolní mechanismy) nedobry vliv na hygienické podmínky výuky. Zařízení je účelné (audiální technika, klavír, notová tabule i ozvučená notová osnova, na stěnách obrazy hudebních nástrojů).

Struktura sledovaných hodin odpovídala věkovému složení jednotlivých ročníků i výukovým cílům hudebně-teoretického předmětu. Způsob, jakým učitel organizuje výuku, dává prostor pro uplatnění a zapojení všech žáků. Hodiny jsou pestré, střídají se různé činnosti. Učitel vede výuku ve svižném tempu, beze zbytku využívá vyučovací dobu. Umí z hudebně-teoretického předmětu udělat pro žáky zajímavou záležitost. Dokáže děti zaujmout a ty se potom s chutí aktivně podílejí na průběhu výuky. Velmi dobré vědomosti žáků dokládají kvalitní a svědomitou pedagogickou práci.

Komunikace učitele se žáky je na vynikající úrovni. Jeho úsměvný nadhled, s jakým děti seznamuje s méně záživnou oblastí hudby, jim usnadňuje zvládnutí obtížných stránek hudební teorie.

Výuka předmětu Hudební nauka je inspekcí hodnocena jako vynikající.

Hra na zobcovou flétnu

Výuka byla hospitována ve čtyřech vyučovacích hodinách u dvou vyučujících (z toho u jednoho učitele dvě hodiny Komorní hry).

Výrazná pedagogická osobnost učitele přináší do výuky tohoto nástroje jednotnou koncepci s důsledně vypracovanou metodikou (učitel vydal melodické ozdoby a etudy pro sopránovou a altovou flétnu). Dané způsoby a formy práce uplatňuje ve své výuce i mladší učitelka, která vedle svých vlastních uměleckých aktivit na příčnou flétnu považuje hru na zobcovou flétnu za plnohodnotnou, naprosto seriózní disciplínu, pokud se pěstuje na této profesionální úrovni a s touto mírou zodpovědnosti k výchovně vzdělávacímu procesu.

Vyučovací hodina učitelky měla jasný řád a strukturu. Vyučující vyžadovala důsledné zvládnutí stupnic a akordů. Tuto technickou část nepodceňuje, naopak ji považuje za nezbytnou a pevnou součást výuky. V žakově interpretaci byla odstraňována špatná výslovnost a práce s jazykem (tečkovaný rytmus, ale i dostatečně srozumitelné, průrazně znějící legatové běhy). Ve výuce zobcové flétny se obecně často zapomíná na práci s tónem, tato část výuky nebyla učitelkou rozhodně podceňena, právě naopak. Žák byl veden od správného nasazení a rozvinutí tónu až k vibratu, správná intenzita zvuku byla zvolena s ohledem k prostředí, kde bude skladba prezentována (velký sál). V přednesovém repertoáru byl způsob hraní trylků, zatěžkaného pevnějšího staccata, celková volba tempa a celkový styl hry přizpůsoben slohu hrané skladby z období baroka.

Sledovaná výuka Komorní hry dua a kvarteta zobcových fléten byla potvrzením výsledků práce na tomto oddělení, kdy individuální předpoklady a talent žáků jsou rozvíjeny aktivní smysluplnou činností. Pozitivní myšlení žáků je posilováno společnou radostí a prožitkem z ansámblové hry. Každý jedinec je svébytným tvůrčím elementem, který může, ale i musí v daný okamžik uplatnit svoje schopnosti a dovednosti v kolektivní práci. Toto je prvek vytváření nejenom estetických, ale především etických hodnot v hlubším významu. Je prostředkem pěstování vůle a odpovědnosti k sobě samým.

O vztazích mezi učiteli a žáky není pochyb. Vycházejí ze vzájemné důvěry a přirozené autority pedagoga (pokyny jsou srozumitelné, hodnocení zcela objektivní, pedagog dovede látku přesvědčivě předehrát). Žáci reprezentují školu na veřejných koncertech v Oblastní knihovně Kladno apod.

Výuka zobcových fléten je příkladná.

Hra na kytaru

Předmět byl sledován u třech vyučujících po jedné vyučovací hodině. Učební plány a osnovy jsou zachovány, není však patrná jednotná linie ve vedení tohoto oboru. Každý z pedagogů má svůj vlastní přístup ke vzdělávání a používá i mírně odlišné formy a metody práce. Kam až směřují plánované výukové cíle bylo zřejmé pouze ve výuce učitelky, která dostatečně zohlednila individuální předpoklady a talent žáka s jeho zájmy a schopnostmi. Vhodně doplnila výuku o čtení značek s akordickým doprovodem písní, což pro využití v běžné muzikantské praxi aktualizuje učivo a zvyšuje atraktivnost výuky na tento nástroj. Pozitivním zjištěním byla také náležitě vyplněná dokumentace (v třídní knize studijní plán žáka a probírané učivo).

Vedení hodiny s jasným obsahem a přesným zadáním od technické části až po přednesový repertoár, svědčí nejenom o zkušenostech, ale především o poctivém přístupu učitelky.

Všichni vyučující používali během výuky pro vlastní ukázky školní nástroje tuzemské výroby. Na úrovni základní umělecké školy se s touto praxí často setkáváme - pedagogové by měli předebrávat žákům na svůj vlastní kvalitní nástroj. Během hospitovaných hodin byly evidovány nedostatky při dodržování základních principů a předpokladů výuky hry na tento nástroj, což může pozastavit další umělecký vývoj žáka (špatná poloha lokte a celé paže pravé ruky, výška a směr jejího zápěstí s vykláněním hřbetu ruky a podlamováním prstů, nevhodná úprava nehtů obou rukou, celkově nevyhovující držení těla).

Učitelé prověřovali plnění zadaných úkolů, chyby a nedostatky nebyly vždy důsledně odstraňovány. Opakování mělo návaznost na probírané učivo a hodnocení výkonu žáků bylo zdůvodněné. V interakci a komunikaci nebyly shledány negativní jevy, ovšem vztah k žákovi byl u učitelky vřelejší, byl dán větší prostor pro diskusi a tvořivost, reakce žáka byly více bezprostřední. Učitelka je důraznější, přitom trpělivá, dovede vhodně pochválit a probudit u žáka pozitivní vztah ke vzdělávání.

Žáci se zúčastňují řady vystoupení, koncertují na vernisážích, vedoucí učitel kytarového oddělení prokázal svoje odborné předpoklady na učitelském koncertě pořádaném v minulém školním roce.

Předmět Hra na kytaru má celkově průměrnou úroveň.

Hra na housle a violoncello

Hra na housle byla hospitována u jednoho učitele a dvou učitelek, Hru na violoncello sledovala inspekce u jednoho pedagoga, který na škole rovněž vyučuje Hudební nauku.

Výuka smyčcových nástrojů probíhá pod vedením zkušených, odborně i pedagogicky způsobilých učitelů. Velmi zajímavé a podnětné pro hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu byly hodiny s výukou začátečníků zařazených v prvních ročnících. Potvrdilo se, že od prvních momentů výuky je důležité volit správné metody a formy práce při dodržování elementárních zásad správného a přirozeného držení nástroje až po první tvorbu tónu. Přitom podporovat u žáků zájem, tvořivost, lásku k nástroji a hudbě je v tomto období dítěte důležitým faktorem a předpokladem pro jeho další umělecký vývoj. Tyto požadavky splňovala bezvýhradně příkladná výuka Hry na violoncello a jedna vyučovací hodina předmětu Hra na housle. Z určujícího a srozumitelného studijního plánu žáka vyplývají také stanovené výukové cíle, obsah učiva odpovídá jednoznačně učebním osnovám a směřuje k rozvíjení specifických schopností a dovedností žáka. Učitel violoncella patří nesporně k výrazným pedagogickým osobnostem školy. Odborně erudovaný výklad s kombinací rozmanitých vyučovacích metod s připodobněním a dostatečnou názorností je dostatečně srozumitelný pro věkovou kategorii dítěte, posiluje jeho vnímání a pozitivní myšlení. Klidný, vyrovnaný a přitom aktivní přístup učitele ve výchovně-vzdělávací činnosti přináší do výuky prvek vzájemné důvěry a otevřenosti v komunikaci, což je pro individuální práci a kontakt se žákem prvotním, přitom nesporně pro pedagogickou práci zásadním krokem.

Výuka předmětu Hra na violoncello je vynikající, výuka předmětu Hra na housle má výraznou převahu pozitiv.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky má drobné a formální nedostatky. Personální podmínky jsou spíše nadprůměrné. Materiálně-technické podmínky, psychohygienické a prostorové podmínky jsou průměrné. Organizace, formy a metody práce s výsledky výuky jsou převážně příkladné, oproti tomu inspekce konstatuje na základě zjištění také nedodržování elementárních zásad v odborném vedení výuky, kdy negativa a pozitiva jsou téměř v rovnováze. Motivace a hodnocení, rovněž tak interakce a komunikace má výraznou převahu pozitiv. Škola má menší nabídku hudebních předmětů, v zavedené výuce však oplývá řadou velmi obětavých a poctivých učitelů, kteří jsou výraznými pedagogickými a tvůrčími osobnostmi. Také ředitel školy projevuje v rámci své působnosti a daných možností výrazné umělecké aktivity jako varhaník, skladatel, sbormistr a dirigent.

Kvalita vzdělávání je u sledovaných předmětů hudebního oboru velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol a výuka probíhá podle platných učebních plánů - plánování výuky se však jimi důsledně neřídí (viz Kontrolní mechanismy).

Ředitel vypracoval rámcový plán práce pro školní rok 2000 - 2001. Má zformulovány hlavní záměry, se kterými přistupoval k tvorbě dlouholeté koncepce školy: plnit vzdělávací a esteticko-výchovnou funkci, příprava žáků na vyšší typy uměleckých škol, zviditelnění práce školy na veřejnosti a koncertní činnost, personální zabezpečení, výsledky pedagogické práce na přehrávkách a soutěžích, úloha finančních prostředků.

Vedení školy si plánuje hospitace, které eviduje v hospitačním sešitě.

Škola má uvnitř pedagogického sboru několik schopných učitelů a výsledky jejich práce jsou všeobecně známy, ovšem jednotnou linii v metodice výuky a studijních plánech žáků zaznamenala ČŠI pouze při hodnocení výuky zobcových fléten. Škola se snaží prozatím úspěšně čelit pokračující krizi v poklesu zájmu o studium Hry na smyčcové nástroje, což se méně již daří u Hry na akordeon, vůbec pak u nástrojů žesťových a bicích, kde je kvalifikovaný učitel, ale tento předmět nevyučuje. Hra na hoboj a méně obvyklá Hra na fagot chybí v nabídce školy vůbec. S přihlédnutím na žánrové trendy oblasti hudby nonartificiální je vzhledem k velikosti a místnímu významu školy zvláště citelná absence předmětu Hra na klarinet a saxofon - dnes opět velmi žádaná a i na velmi malých školách prosperující výuka. V pedagogickém sboru nemá škola pro výuku posledně jmenovaných pěti předmětů učitele. Přehled o pedagogických pracovnících školy a realizovaná výuka na škole ukazuje, že z uměleckého, ale i praktického hlediska je nabídka hudebního vzdělávání velmi úzká. To se odráží i v činnosti symfonického orchestru při ZUŠ, jehož existence je bez výpomocí nereálná. Do obsazení chybí hoboje, klarinety, fagoty, lesní rohy, trubky, pozouny, bicí a violy. Pouze třináct pedagogů hudebního oboru s odbornou způsobilostí může teoreticky v tomto tělese působit. Pokud se nezvýší zájem žáků o širší studium a škola nevytvoří podmínky pro výchovu nových hráčů, lze předpokládat, že ve výhledu několika let se situace nezlepší. Hlubší analýza nabídky a poptávky v oblasti uměleckého školství na Kladensku musí vycházet z doposud bohatých uměleckých aktivit a činnosti orchestrů, které byly vždy velkým přínosem a obohacením v kulturně-společenském životě tohoto regionu.

V dotazníku pro ředitele před inspekcí specifikoval ředitel ZUŠ přednosti a nedostatky školy z hlediska personálního obsazení: „ Na naší škole jsou učitelé, kteří většinu svého života

působili jako profesionálové, ať už v orchestrech nebo v divadlech. Proto se mohou opřít o jejich schopnosti a zkušenosti, co se týká koncertní činnosti. Na druhé straně je zde třetina (13) učitelů - pracujících důchodců. I když u většiny z nich jsou výsledky nadprůměrné, bude třeba v budoucnu tento problém řešit“.

Plánování má celkově negativa i pozitiva téměř v rovnováze.

Organizování

Organizační řád je k dispozici ve vrátnici školy, je zpracován na základě vyhlášky MŠMT o základní škole, platné od 1. září 1991, v návaznosti na zákon ČNR č. 29/84 Sb. o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k podmínkám ZUŠ. Na začátku školního roku jsou žáci a zaměstnanci školy seznámeni se školním řádem a provozním řádem pro zaměstnance a se zásadami BOZP.

Osobní materiály a ochrana dat je zajištěna v trezoru kanceláře hospodářky školy. Pedagogické porady se konají jednou za měsíc, zápisy jsou vedeny. Uměleckou radu tvoří ředitel školy, vedoucí klavírního, dechového, kytarového, houslového, tanečního, dramatického a výtvarného oddělení. Její členové se scházejí po pedagogických radách nebo operativně dle potřeby. Vnější i vnitřní informační systém je účinný, informace školy jsou sděleny na nástěnkách, centrální rozvrh je umístěn v kanceláři školy. Notový archiv je soustředěn především u zástupce ředitele, zbytek si spravují učitelé jednotlivých oddělení samostatně. Diskotéku má učitel Hudební nauky. Nástroje jsou uzamčeny ve skříních na odděleních - flétny a kytary, ostatní nástroje jsou u zástupce školy. Půjčování nástrojů lze uskutečnit pouze řádně vyplněným půjčovním listem - potvrzením, roční poplatek za půjčování činí 500,- Kč.

Škola poskytuje slevu příspěvku na školné u pěti žáků (čtyři o 100,- Kč méně, jedno odpuštění) na základě potvrzení o příjmu zákonných zástupců dítěte. Škola má odborovou organizaci, sdružení rodičů a přátel školy, ani radu školy ZUŠ nemá.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 zhodnocuje výchovně vzdělávací činnost školy, soutěže, vystoupení a koncertní činnost doma i v zahraničí (sbor ZUŠ ve Francii) a to nejenom žáků, ale i učitelů s přáteli školy - symfonické koncerty, varhanní koncert ředitele školy ve Zlonicích a několik vystoupení mužského pěveckého sboru SMETANA-SLOVANKA (poznámka: mužský sbor seniorů není součástí vzdělávacího programu školy). Ve druhé části podává zpráva hlavní informace o hospodaření této základní umělecké školy.

Na základě pověření ředitele školy má odloučené pracoviště ZUŠ vedoucí učitelku s účinností od 1. 9. 2000.

Inspekce zjistila organizování výuky předmětu Hra na housle a Souborová hra mimo pracoviště ZUŠ, v rámci územní působnosti jiného školského úřadu (viz Kontrolní mechanismy), což odporuje § 13b odst. p zákona č. 564/90 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Sledovaná oblast organizování má na základě zjištění průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

V systému vedení a motivování pracovníků stanovil ředitel školy kritéria hodnocení pracovníků pro přiznání nenárokových nadtarifních složek. Jsou hodnoceny výsledky pedagogické práce a plnění osnov, účasti žáků na interních a veřejných koncertech, přehlídkách a soutěžích, příprava žáků k přijímacím zkouškám na vyšší stupně odborných uměleckých škol, oceňuje se zájem učitelů o účinkování v symfonickém orchestru a podíl na mimoškolních akcích. Mezi prostředky hodnocení výsledků výuky patří vedle osobního ohodnocení i osobní pohovor.

V návaznosti na neustále se prohlubující nedostatek finančních prostředků vidí ředitel školy nemožnost objektivního finančního ohodnocení nadprůměrné práce jednotlivých pedagogů.

Vedení a motivování pracovníků má spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Podpisy ředitele a jeho zástupkyně v třídních knihách učitelů dokládají hospitační činnost vedoucích pracovníků školy, pro tento účel je zřízen list - hospitační záznam, kde je popsán metodický postup a organizace hodiny. Ve vyplňování třídních knih našla inspekce pouze drobné nedostatky ve vyplňování údajů (školní rok, bydliště žáků). Jedna z učitelek klavírního oddělení však předložila inspekci rozvrh v takovém stavu (zmačkaný, nečistý a nesrozumitelně vyplněný), v jakém by pedagogická dokumentace státní školy neměla nikdy být. V rozvrzích některých učitelů chyběl údaj, na kterém pracovišti školy výuka v daný den probíhá.

Kontrolní mechanismy nejsou vedením školy důsledně uplatňovány a jejich funkčnost je na základě zjištění v několika konkrétních případech zpochybněna.

Škola nevede řádně povinnou dokumentaci ve smyslu § 38a odst. 1, písm. b, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Při kontrole protokolů o komisionálních zkouškách byly shledány tyto nedostatky:

- V protokolech o zkouškách z Pěvecké hlasové výchovy chybějí údaje o žácích - datum narození, bydliště žáka i ročník, do kterého po vykonané zkoušce postupuje.
- V protokolech o zkouškách Hry na klavír není někde uvedena zkušební komise, není uveden ročník, do kterého žák postoupil, někde chybějí údaje o žácích (bydliště, datum narození, škola, kterou žák navštěvuje), jinde počet uvedených členů komise neodpovídá počtu podpisů zkoušejících.
- V protokolech Hry na housle někde není vůbec uvedena zkušební komise, chybějí rovněž podpisy členů komise, známky a ročník, který žák navštěvuje.

V několika případech inspekce zjistila v hudebním oboru porušení § 3 zákona č. 564/90 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, při nedodržování platných učebních plánů vydaných MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod č.j. 18. 418/95 s účinností od 1. září 1995:

- Přeplněnost tří tříd skupinové výuky Hudební nauky na I. stupni základního studia (v 1. A je zapsáno jedenadvacet žáků, ve 2. B osmadvacet a ve 3. B pětadvacet žáků - učební plány však určují organizování výuky ve skupině deseti až dvaceti žáků).
- Nedodržení učebního plánu č. 1, kdy 3 žáci přípravného studia mají samostatnou hodinu Hry na klavír, avšak učební plány zde předepisují organizování výuky ve skupině dvou až čtyř žáků.
- Nedodržení učebního plánu č. 11, kdy výuku Sborového zpěvu navštěvují 4 žáci mladší sedmi let (pěti až šestiletí) - učební plány zde však určují nejnižší věkový limit pro žáky od sedmi let.

Porušení. § 13b odst. p zákona č. 564/90 Sb. a § 3 zákona č. 564/90 Sb.:

Při kontrole rozvrhů učitelů hudebního oboru došla inspekce k závažnému zjištění, že jeden učitel Hry na housle uskutečňuje jedenkrát v týdnu výuku mimo pracoviště ZUŠ Kladno, 5. května 1870, v rámci územní působnosti jiného školského úřadu - v Berouně. Při kontrole rozvrhu a katalogových listů žáků bylo shledáno, že v současné době jsou v Berouně individuálně vyučováni dva žáci. Žáci, kteří navštěvují výuku Souborové hry (v rozvrhu učitele uvedené jako dvouhodinovka), však nejsou školou nikde jmenovitě podchyceni - učební plán nedovoluje, aby soubor tvořili jen dva žáci.

Kontrolní mechanismy jsou pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Sledované jevy a základní ukazatelé pro hodnocení kvality řízení prokázaly nedostatečný rozsah a účelnost vnitřní kontroly v plánování a organizování výuky. Vedení školy nepřikládalo těmto oblastem řízení doposud větší význam a podcenilo jejich úlohu a funkčnost. Oproti tomu se daří účinně motivovat učitele a podporovat jejich tvůrčí aktivity.

Na této škole má kvalita řízení vážnější nedostatky, přitom byla shledána i určitá pozitiva. Celkové hodnocení je průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- učební plány č. 1 - 43 schválené pro ZUŠ pod čj. 18. 418/95, s účinností od 1. září 1995 a platné učební osnovy pro LŠU z let 1981 - 1989
- povinná dokumentace školy stanovená § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- rozvrh hodin, katalogové listy, protokoly o zkouškách, přihlášky žáků (výběr), třídní knihy a žákovské knížky sledovaných předmětů a ročníků hudebního oboru
- poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol MŠMT ČR čj. 11 178/99-21
- výkaz o ZUŠ podle stavu k 15. 10. 2000
- seznam pedagogů s jejich pedagogickou a odbornou způsobilostí
- personální dokumentace pedagogů ve sledovaných předmětech
- organizační řád, provozní řád a školní řád
- koncepce rozvoje školy na období r. 2000 - 2003
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- hospitační záznamy
- zápisy z porad pedagogických pracovníků
- jmenovací listina ředitele, vydal ŠÚ Kladno 1. 11. 1993 (bez udání čj.)
- kniha úrazů
- potvrzení o zapůjčení nástroje
- kritéria hodnocení učitelů
- školné

- plán práce pro školní rok 2000 - 2001
- dotazník ředitele před inspekcí
- složení umělecké rady
- rozdělení kompetencí a náplň práce zástupců ředitele školy
- pověření učitelky vedením odloučeného pracoviště ZUŠ, ul. J. Hory č.p. 1596, Kladno
- smlouva ze dne 26. 8. 2000 o nájmu nebytových prostor nacházejících se v I. a II. nadzemním podlaží východní části objektu č.p. 1870 ulice 5. května, s pronajímatelem - Středním odborným učilištěm a Učilištěm, Dubská, 272 03 Kladno
- smlouva se ŠÚ Kladno o bezúplatném převodu práva hospodaření s majetkem státu (č. smlouvy 0028/OSO/04-2k/ZUŠ Kladno-převod), schválená MŠMT ČR čj. 18.333/2000-14 ze dne 5.5. 2000

ZÁVĚR

Ještě během trvání orientační inspekce vydal ředitel školy „Opatření k odstranění nedostatků zjištěných ČŠI ve dnech 31. 10. - 3. 11. 2000 na ZUŠ Kladno-Sítňá“.

Celkové zhodnocení

- *Personální podmínky nesplňují úplnou pedagogickou odbornou způsobilost všech vyučujících, nicméně výsledky výuky jsou pozitivní, v několika jmenovaných předmětech až příkladné. Vybavení učeben je účelné a funkční, prozatím méně příznivé jsou estetické a prostorové podmínky. Stavební projekt, který počítá s rekonstrukcí odloučeného pracoviště, umožní nejen přesun řídicího aparátu do reprezentativnější budovy, ale především poskytne vhodnější uspořádání učeben pro individuální a kolektivní výuku. Vedení školy vynakládá velké úsilí na vytvoření důstojného a tvůrčího prostředí, které ještě více může zvýraznit výsledky a význam této školy.*
- *Hudební obor nemá oddělení žesťových nástrojů, mezi vzorovou výuku patří především Hra na zobcovou flétnu a Komorní hra zobcových fléten, která je také dána výraznou osobností učitele, nejuznávanějšího pedagoga na škole. Přestože byla ČŠI provedena pouze orientační inspekce týkající se předmětů hudebního oboru, nelze si nepovšimnout výsledků dalších oborů, především pak zajímavých prací žáků výtvarného oboru, jejichž kresby oživují interiér školy.*
- *Oproti kvalitě vzdělávání, která snese vysoká měřítká hodnocení, má oblast řízení školy větší nedostatky. Ve výuce předmětu Hra na housle, která je organizována v rozporu se zákonem mimo pracoviště školy a na místě působení jiného ŠÚ, není možné uplatnit důsledně systém vnitřní kontroly. Dále jsou to především chybějící základní údaje o žácích, složení komise a klasifikace v protokolech o komisionálních zkouškách v předmětech Pěvecké hlasové výchovy, Hry na klavír a Hry na housle, porušování učebních plánů v počtech žáků skupinové výuky u Hudební nauky a přípravného studia Hry na klavír, nedodržování věkového limitu žáků ve Sborovém zpěvu.*

Na základě zjištěných skutečností vedení školy nečerpá efektivně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Oproti oblasti vzdělávání nelze oblast řízení hodnotit bez větších výhrad a po shrnutí všech poznatků má škola celkově průměrnou úroveň.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miloš Formáček
Člen týmu	Mgr. Ludmila Pažoutová

V Praze dne 13. listopadu 2000

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 12. 2000

Razítko

Ředitel základní umělecké školy	Podpis
Pavel Prošek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř rovnováže, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Kladno-referát školství	17. 1. 2001	010 71 /01 - 5104
Zřizovatel - OÚ Kladno	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
18. 12. 2000	1686/00	připomínky podány